



Gideon op slot

Gideon kan de tafels niet leren, met geen mogelijkheid. Hij heeft er zo zijn best op gedaan. De tafel van 6 kon hij op een gegeven moment achter elkaar opschrijven. Maar de volgende dag zat hij alweer op zijn pen te kauwen. En als Gideon niet kan doorwerken, is zijn aandacht snel weg. Dan kauwt hij maar en schrijft niks op. Gideon, ga je aan het werk? Dromerige ogen blikken op. O ja, het werk.

Gideon kan niet netjes schrijven en ergert zich zelf aan zijn slechte handschrift. Hij houdt van mooi, en dat krijgt hij niet voor elkaar in zijn schrift. Dus dat kauwen op zijn pen kan daar ook mee te maken hebben. Als hij gaat schrijven zal hij die mooie witte bladzij bederven. Dan kauwt hij maar liever even door.

Gideon is dyslectisch. Technisch lezen gaat slecht, en begrijpend lezen aanvankelijk ook. Maar als een leerkracht op het idee komt om de verhaaltjes en de toetsopgaven van de begrijpend leestests aan Gideon voor te lezen, komt hij wel met de goede antwoorden. Mag dat wel, vraagt een andere leerkracht. Zo meet je toch geen lezen? Nee, maar je meet wel tekstbegrip, en daar gaat het hier om. Dus voortaan toetsen we hem op die manier. Gideon zit op een school voor speciaal basisonderwijs. Bijna niemand leert daar op de doorsnee manier.

Maar nu het rekenen. Hoe krijgen we dat weer vlot? Gideon rekt in boek 5A, een boek voor begin groep 5 dus, terwijl hij al twaalf is. Kan dat niet beter? Dat hij de tafels niet beheerst, en slecht schrijft, en moeilijk leest, is bekend. Zijn er misschien ook dingen die hij wel goed kan?

We beginnen met vermenigvuldigen. Hij kent inderdaad maar weinig sommen uit zijn hoofd. Maar met wat hij kent, kan hij goed werken. Hij weet dat je 6×8 kunt

Mag dat wel, vraagt een andere leerkracht. Zo meet je toch geen lezen?

oplossen als $5 \times 8 + 8$. Heel goed, hij snapt dus hoe het werkt. Ik vraag Gideon of hij kan delen. Jawel, zegt hij. Bijvoorbeeld $1 : 1 = 1$. En $5 : 2 = \dots$ Hij denkt even na en zegt dan: $2 \frac{1}{2}$. Prachtig, Gideon! Dat is echt rekenen. Ik kijk bij de taken aan het einde van boek 5A. Kun je 80 driemaal splitsen? Ja hoor, zegt Gideon. Eerst $80 : 2 = 40$, dan $40 : 2$ is 20, dan $20 : 2 = 10$. Het komt er allemaal zo vlot uit. Uit nieuwsgierigheid kijk ik of hij procenten snapt. O ja, percentages, zegt Gideon. Zoals bij alcohol in een

wijnfles. Als ik een fles voor hem teken, blijkt hij allerlei percentages ook goed in verhoudingen te kunnen uitdrukken. Gideon vraagt of hij breuken mag leren, want daar had hij zich echt op verheugd. Ik zoek breukensommen op en leg hem het idee uit. Hij snapt het, en hij snapt ook verhoudingssommen als: twee stukken taart kosten samen vier euro, hoeveel kosten dan drie stukken?

Gideon heeft dus geen rekenprobleem. Althans, dat is mijn diagnose. Als hij maar niet hoeft te schrijven en niet hoeft te lezen gaat het vlot. Ja, zegt Gideon, daarom kan ik ook altijd goed omgaan met wisselgeld. M'n moeder zegt: als je niet kunt reken op school, dan heb je ook problemen met boodschappen doen. Maar dat is dus niet zo. Als je kijkt naar Gideon's toetsscores voor rekenen, dan kan hij er inderdaad niks van. DLE 10, niveau eind groep 3. Dat komt eruit, en dat staat dus ook in zijn dossier, als zijnde zijn niveau. Moeilijker leerstof krijgt hij niet, want die toetsscores zijn laag. En de inspectie zegt: deze toetsen moet je gebruiken, ook in het Speciaal Basis Onderwijs. Maar die toetsen gooien Gideon op slot en blokkeren dus voor hem in feite het leerproces.

Dr. Marisca Milikowski is rekendeskundige en heeft samen met haar man een praktijk voor rekenen en dyscalculie (www.rekencentrale.nl). In Balans Magazine vertelt zij regelmatig over haar ervaringen met kinderen met rekenproblemen.